

BỆNH VIỆN QUÂN Y 175 VỚI NHIỆM VỤ Y TẾ BIỂN ĐẢO

*Chu Anh Tùng
Nguyễn Hồng Sơn
Bệnh viện QY 175/Bộ Quốc phòng*

Bệnh viện Quân y 175 là bệnh viện đa khoa hạng I, bệnh viện chiến lược tuyến cuối Quân đội phía Nam, được Bộ Quốc phòng giao nhiệm vụ bảo đảm Quân y cho các đơn vị thuộc lực lượng vũ trang từ Đà Nẵng trở vào. Ngoài nhiệm vụ của một bệnh viện hạng 1, bệnh viện còn rất vinh dự được Đảng, Quân đội giao nhiệm vụ trực tiếp bảo đảm công tác Quân y cho quần đảo Trường Sa và các vùng biển đảo từ miền Trung trở vào. Chấp hành mệnh lệnh của Thủ trưởng Bộ Quốc phòng:

+ Ngày 28/10/1991 Bệnh viện quân y 175 đã cử đoàn cán bộ nhân viên đầu tiên đi công tác tại Bệnh xá đảo Trường Sa lớn gồm 03 đồng chí: 01BS, 01 Y sĩ và 01 Y tá.

+ Ngày 15/11/2006, theo yêu cầu nhiệm vụ, Thủ trưởng Bộ Quốc phòng quyết định tăng cường lực lượng quân y tại Bệnh xá đảo Trường Sa lớn thành 10 người (03 BS, 07 YS/ĐD). Từ tháng 11 năm 2006 tới nay, bệnh viện thường xuyên bảo đảm duy trì 03 bác sỹ, 06 y sỹ/điều dưỡng và 01 y sỹ của Vùng 4 Hải quân. Thời gian bác sỹ, y sỹ/điều dưỡng công tác luân phiên tại đảo là 12 tháng.

Đối tượng phục vụ: Các cán bộ chiến sỹ làm nhiệm vụ trên các vùng biển đảo, tất cả các người dân sinh sống và làm công tác khai thác, vận chuyển trên vùng biển của Tổ quốc và các hoạt động khác trong khu vực kiểm soát biển-trời của Việt Nam.

Xác định đây vừa là một nhiệm vụ chính trị trung tâm, vừa là trách nhiệm trước Đảng, Quân đội và nhân dân, bệnh viện đã tổ chức hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao, nhiều lần được Bộ Quốc phòng, Nhà nước khen thưởng vì hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ.

Một số nội dung tham luận, trao đổi của Bệnh viện trong tổ chức thực hiện nhiệm vụ bảo đảm QY cho Trường Sa như sau:

1. Công tác xây dựng lực lượng:

Thường xuyên làm công tác tuyên truyền, giới thiệu biển đảo, giới thiệu về quần đảo Hoàng Sa, Trường Sa, về chủ quyền thiêng liêng của Tổ quốc, về truyền thống đấu tranh, hy sinh để bảo vệ trọn vẹn chủ quyền lãnh thổ, giáo dục ý thức trách nhiệm

Cơ quan quân lực, cán bộ xây dựng kế hoạch luân chuyển cán bộ, nhân viên làm nhiệm vụ tại đảo Trường Sa, làm công tác tư tưởng, nắm bắt tâm tư nguyện vọng, xác định ý chí quyết tâm hoàn thành nhiệm vụ. Bệnh viện có chính sách đãi ngộ thoả đáng sau khi hoàn thành tốt nhiệm vụ trở về đồng thời cũng thực hiện tốt công tác chính sách hậu phương đối với các đồng chí đi công tác đảo yên tâm làm nhiệm vụ.

Xây dựng kế hoạch, tổ chức huấn luyện cho các kíp bác sỹ, y sỹ/điều dưỡng chuẩn bị cho luân chuyển về chuyên môn nghiệp vụ, đặc biệt chú trọng huấn luyện về cấp cứu tai nạn, chấn thương, sản khoa, bệnh lý lặn sâu, gây mê phẫu thuật và một số kỹ năng cấp cứu hồi sức tim mạch, hô hấp.... Huấn luyện sử dụng thành thạo các trang thiết bị hiện được trang bị tại bệnh xá đảo: máy chụp X quang, máy siêu âm, máy xét nghiệm sinh hóa bán tự động, máy cắt đốt dùng trong phẫu thuật....

Giáo dục ý thức trách nhiệm, rèn luyện ý chí vượt khó, tinh thần đoàn kết để mỗi cán bộ, nhân viên làm nhiệm vụ công tác trên đảo nhận thức sâu sắc ngoài vai trò trách nhiệm của một người chiến sỹ quân y mình còn là một **chiến sỹ đảo** thực thụ, sẵn sàng nhận và tham gia mọi hoạt động, thực hiện mọi nhiệm vụ của một người lính đảo.

Tổ chức thay đổi kíp luân phiên theo kiểu gối đầu: Đồi quân chia thành 2 đợt/năm (tháng 3 và tháng 12) giúp cho lực lượng chuyên môn quân y trên đảo luôn luôn có đồng chí đã có kinh nghiệm thực tế công tác tại môi trường biển đảo. Sự luân chuyển kế tiếp, liên tục, gối đầu là một trong những yếu tố quan trọng bảo đảm cho việc hoàn thành tốt nhiệm vụ trong hoàn cảnh khó khăn, khắc nghiệt tại quần đảo Trường Sa.

2. Bảo đảm cấp cứu, điều trị:

Về trang thiết bị chuyên môn, Bệnh xá đảo Trường Sa được trang bị: Máy chụp X quang, máy siêu âm, máy xét nghiệm sinh hóa bán tự động, máy cắt đốt dùng trong phẫu thuật, máy tạo oxy từ khí trời, máy theo dõi tình trạng tim phổi và các dụng cụ y khoa sử dụng trong cấp cứu điều trị....

Với lực lượng và trang bị chuyên môn hiện tại, Bệnh xá đảo Trường Sa lớn có khả năng thực hiện các phẫu thuật cấp cứu loại I, điều trị cơ bản các bệnh lý nội ngoại khoa thông thường, xử lý kỳ đầu các trường hợp cấp cứu vượt quá khả năng, tạo điều kiện để vận chuyển an toàn về tuyến sau.

Ngoài khả năng độc lập trong xử lý cấp cứu, điều trị, để hỗ trợ và thực hiện chỉ đạo của Bệnh viện quân y 175 với Bệnh xá đảo Trường Sa, hệ thống Telemedicine đã được xây dựng và đưa vào hoạt động trong vài năm gần đây. Bệnh viện đã quản lý khai thác tốt hệ thống Telemedicine, phát huy rất hiệu quả trong công tác bảo đảm quân y cho biển đảo, cụ thể như sau:

+ Về mặt tinh thần, các cán bộ chiến sỹ trên đảo luôn cảm nhận được sự động viên, đồng hành sát cánh của Đảng, Quân đội, nhân dân và những người thân. Giúp họ yên tâm, tự tin và dũng cảm để vượt lên chính mình, khắc phục mọi khó khăn hoàn thành nhiệm vụ được giao.

+ Với sự đồng hành, hỗ trợ và phối kết hợp tốt của Bộ Tư lệnh Thông tin, hệ thống Telemedicine đã trở thành một cầu nối rất quan trọng, không thể thiếu trong việc gắn kết, chỉ đạo, hỗ trợ của Bệnh viện quân y 175 đối với Bệnh xá đảo Trường Sa và các đơn vị biển đảo khác, cụ thể:

. Là phương tiện rất hiệu quả để bệnh viện sát cánh cùng lực lượng chuyên môn Bệnh xá đảo cùng hội chẩn các ca bệnh khó, phức tạp giúp đưa ra được giải pháp tối ưu nhất để xử lý phù hợp với điều kiện thực tế.

. Là công cụ kết nối để các chuyên gia của bệnh viện chỉ đạo, hướng dẫn Bệnh xá đảo giải quyết các tình huống cấp cứu phải tiến hành ngay trên đảo, bảo đảm cứu sống tính mạng của người bệnh, tạo điều kiện thuận lợi cho xử lý cơ bản tại tuyến sau.

. Cũng là một phương tiện liên lạc hữu ích, không thể thiếu trong việc chỉ đạo triển khai các lực lượng SSCĐ, đối phó với các tình huống khẩn nguy trong khu vực biển đảo.

+ Có thể kết nối nhiều cơ sở QY tuyến sau (BV 108, BV 103, BV 175, BV 211...) với các đơn vị quân y biển đảo: Tàu Quân y HQ 561, Bệnh xá các đảo trong quần đảo Trường Sa, Hoàng Sa... giúp cho công tác trao đổi chuyên môn, tập huấn kỹ thuật, chỉ đạo xử trí và đảm bảo cho các yêu cầu của công tác phục vụ SSCĐ khác.

Một số kinh nghiệm trong quản lý, sử dụng hệ thống Telemedicine:

+ Xây dựng quy chế, quy trình quản lý, sử dụng hệ thống Telemedicine

+ Thường xuyên duy trì thành phần trực SSCĐ, trực hệ thống Telemedicine như trực SSCĐ.

+ Định kỳ thực hiện công tác kiểm tra tình trạng, chất lượng hoạt động của trang thiết bị, kịp thời khắc phục các sự cố, đảm bảo cho hệ thống Telemedicine luôn sẵn sàng cho thực hiện nhiệm vụ.

3. Kết quả khám chữa bệnh tại Bệnh xá đảo Trường Sa lớn

(Số liệu từ năm 2006 đến hết 2014. Dân: Dân sống trên đảo và ngư dân)

- Khám bệnh: Tổng số 8.252 lượt/người (Quân: 4.916; Dân: 3.336 lượt/người)

- Thu dung điều trị: Tổng số 528 lượt/người (Quân: 333; Dân: 195 lượt/người)

- Tổng số PT/TT (Loại I và II): Tổng số 134 lượt/người.

- Tiếp nhận, xử trí cấp cứu nhiều trường hợp, cơ cấu bệnh rất đa dạng:

+ Nội khoa: Tăng huyết áp, sốt cao, viêm dạ dày, dị ứng/ngộ độc hải sản (cá nóc), dị ứng do côn trùng cắn, đột quy não, xuất huyết tiêu hóa, động kinh, rối loạn thần kinh chức năng... Xử trí cấp cứu bước đầu tốt cho 2 nạn nhân bị tai nạn do lặn sâu (bệnh giảm áp do lặn), trước khi được tổ cấp cứu vận chuyển đường không hộ tống chuyển về Bệnh viện 175 bằng máy bay trực thăng để tiếp tục điều trị. Kết quả điều trị tốt, bệnh nhân đã hồi phục chức năng.

+ Ngoại khoa: Viêm ruột thừa (có ca viêm phúc mạc ruột thừa), cơn đau quặn gan, đau quặn thận, chấn thương sọ não, đa chấn thương do tai nạn... Nhiều ca phẫu thuật thành công: Ngư dân viêm phúc mạc khu trú do ruột thừa hoại tử, ngư dân dập nát gần hoàn toàn nửa trước ngoài bàn chân trái, 02 ngư dân dập nát gần hoàn toàn bàn tay do tai nạn lao động. Nhiều ca trung phẫu (viêm ruột thừa cấp, dập nát bàn tay trái do máy xay đá ở tàu cá, cắt tự nhiên đứt 3 ngón 3 bàn tay phải do tai nạn lao động, áp xe mu chân do gai cá đâm vào. Khâu nối gân duỗi ngón tay. Tháng 3/2011, dưới sự chỉ đạo hướng dẫn của Ban Giám đốc và các cán bộ chuyên khoa Bệnh viện quân y 175, thông qua cầu truyền hình Telemedicine, Bệnh xá đảo Trường Sa lớn đã tổ chức và thực hiện thành công ca mổ sinh lần đầu tiên trên đảo, an toàn mẹ và con.

4. Tổ chức vận chuyển về tuyến sau:

Các phương tiện vận chuyển người bệnh từ các vùng biển đảo về đất liền có thể thực hiện là: Tàu quân sự Hải quân, tàu ngư dân, tàu Quân y HQ 561, máy bay các loại. Lực lượng tham gia: Các cơ sở quân dân y đều sẵn sàng tham gia vào công tác hỗ trợ lực lượng, cấp cứu và tiếp nhận người bệnh khi có yêu cầu. Các cơ quan như: Ủy ban Tìm kiếm cứu nạn BQP, các tổ chức Tìm kiếm cứu nạn TW và địa phương, các phân đội Quân y cơ động của các đơn vị... cũng sẵn sàng tham gia khi có sự cố, tai nạn trên các vùng biển đảo.

Những năm đầu, năng lực chuyên môn của Quân y đảo yếu, trang bị và phương tiện vận chuyển thiếu nên những ca cấp cứu thường phải vận chuyển về đất liền bằng tàu của quân chủng Hải quân hoặc tàu của ngư dân, vô cùng khó khăn gian khổ, nhiều nguy cơ bất trắc. Trong khoảng 5-7 năm gần đây các đảo đã được tăng cường khả năng chuyên môn (nhân lực, trang bị), có các phương tiện thông tin giúp cho sự chỉ đạo, hỗ trợ chuyên môn từ bệnh viện tuyến sau nên nhiều trường hợp cấp cứu đã được xử trí tại chỗ rất tốt, bệnh nhân qua được nguy kịch mới xin điều động máy bay và tổ cấp cứu từ đất liền, để chuyển an toàn bệnh nhân về tuyến sau điều trị tiếp.

Tàu Quân y HQ 561 là một phương tiện rất hữu ích trong công tác bảo đảm Quân y cho các đơn vị biển đảo. Hệ thống Telemedicin cho phép kết nối tàu HQ 561 với Bệnh viện quân y 175 giúp cho việc hội chẩn chuyên môn, tổ chức vận chuyển người bệnh an toàn và kịp thời về đất liền.

Thời tiết, đặc điểm khí hậu môi trường biển có ảnh hưởng rất lớn đến công tác cứu chữa, cấp cứu, vận chuyển thương bệnh binh và nhân dân trên đảo, giữa các đảo, giữa đảo với đất liền. Có 2 mùa rõ rệt, đặc biệt là mùa Nam (từ tháng 5 đến tháng 10 hàng năm), biển động, mưa bão ảnh hưởng lớn đến tất cả các mặt công tác bảo đảm quân y, việc cứu chữa, vận chuyển một trường hợp cấp cứu trên đảo là vô cùng phức tạp. Tuy vậy, với sự phối kết hợp hiệp đồng chặt chẽ của Quân chủng Phòng không-Không quân, Hải quân, Bệnh viện quân y 175 và các đơn vị quân dân y trên đất liền khác công tác vận chuyển cấp cứu người bệnh từ các khu vực biển đảo trong những năm gần đây đã được tổ chức thực hiện rất hiệu quả, mang lại niềm tin và sự an tâm cho các cán bộ chiến sỹ làm nhiệm vụ nơi đảo xa cũng như các người dân sinh sống, hoạt động đánh bắt trên các đảo và các vùng biển của Tổ quốc.

5. Phương hướng trong thời gian tới và một số kiến nghị, đề xuất:

5.1. Phương hướng trong thời gian tới:

Tiếp tục làm tốt công tác chuẩn bị lực lượng chuyên môn, tăng cường hơn nữa công tác huấn luyện cho đội ngũ chuyên môn quân y để nâng cao khả năng xử trí cấp cứu và giải quyết kỳ đầu các tình huống cấp cứu nội/ ngoại khoa một cách độc lập, hiệu quả (đi đôi với việc tiếp tục tăng cường các trang thiết bị, dụng cụ y tế phù hợp với yêu cầu biển đảo).

Huấn luyện kiến thức về y học biển, việc xử lý cấp cứu các bệnh lý và các tai nạn đặc thù ở ngành nghề hoạt động môi trường biển đảo. Tổ chức huấn luyện cho bộ đội, ngư dân những hiểu biết cần thiết về cấp cứu thông thường, kỹ năng sống sót trên biển trước khi được cứu chữa và tìm kiếm cấp cứu.

Nghiên cứu đề xuất giải pháp tăng cường hiệu quả hoạt động của hệ thống Telemedicin trong huấn luyện chuyên môn và sử dụng trong các tình huống tác chiến, SSCĐ khác.

Tiếp tục tăng cường hơn nữa công tác nghiên cứu Y học quân sự biển ví dụ: nghiên cứu cơ cấu bệnh tật của bộ đội đảo; các nghiên cứu về vệ sinh lao động, môi trường biển...

Bài học về sự huy động các nguồn lực của xã hội cùng chung tay góp sức trong thực hiện nhiệm vụ bảo vệ độc lập chủ quyền và toàn vẹn lãnh thổ: Các cá nhân, tổ chức hảo tâm, yêu nước trong xã hội luôn sẵn sàng đóng góp, hy sinh lợi ích cá nhân để chung sức bảo vệ chủ quyền biển đảo. Thể hiện trách nhiệm và tinh thần dân tộc cao cả của mỗi người dân Việt Nam với Tổ quốc thiêng liêng. Bệnh viện đã có những hoạt động rất tích cực, hiệu quả để tìm kiếm, huy động các nguồn lực đóng góp cho Trường Sa: Phần lớn các trang thiết bị y tế cho Bệnh xá đảo, giúp nâng cao năng lực và hiệu quả chuyên môn. Gần đây nhất là năm 2014, dự án xây dựng mới Bệnh xá tại đảo Trường Sa lớn do Báo Tuổi trẻ phát động, có sự đồng hành của Bệnh viện quân y 175, CLB Giám đốc các bệnh viện phía Nam và Quân chủng Hải quân cùng tham gia dự án đầy ý nghĩa nhân văn này. Tháng 5/2015 đã tiến hành Lễ động thổ xây dựng Bệnh xá Thị trấn Trường Sa trị giá 20 tỷ huy động từ các nguồn đóng góp hảo tâm tự nguyện của các cá nhân, tổ chức trong xã hội.

5. 2. Một số kiến nghị và đề xuất về công tác bảo đảm quân y cho biển đảo:

Cục Quân y chủ trì xây dựng các phương án bảo đảm Quân y cho các tình huống tác chiến, các tình huống cứu trợ thảm họa... trên biển. Tổ chức huấn luyện, diễn tập để sẵn sàng ứng phó khi có tình huống xảy ra (đặc biệt trong tình hình biển Đông hiện nay còn diễn biến phức tạp, tiềm ẩn nhiều nguy cơ...)

Cục QY chủ trì cùng các cơ quan liên quan xây dựng quy trình thống nhất xử lý khi có huống cấp cứu xảy ra trong hệ thống biển đảo; xây dựng quy trình phối kết hợp, chỉ huy điều hành thống nhất công tác vận chuyển cấp cứu người bệnh từ biển đảo về các bệnh viện tuyến sau, bảo đảm thời gian nhanh nhất và an toàn nhất, tránh việc thông tin chồng chéo, không đầy đủ dẫn tới việc xử lý chậm trễ.

Đặc điểm khí hậu, thời tiết biển đảo là vấn đề rất đáng quan tâm. Vì trong môi trường biển đảo, các trang bị quân y phải chịu tác động mạnh của hơi nước mặn dễ bị sét rỉ xuống cấp, bởi vậy bên cạnh việc giáo dục, nâng cao công tác vệ sinh lau chùi bảo quản, che đậy, thì cấp trên cũng cần nghiên cứu, lựa chọn các vật dụng, trang bị quân y cho đảo phải chịu được tác động của môi trường biển.

Nghiên cứu tìm biện pháp xử lý rác thải, chất thải rắn trên đảo, ngăn ngừa nguy cơ ô nhiễm môi trường. Nghiên cứu biện pháp diệt chuột trên đảo hiệu quả hơn nữa.

Nghiên cứu và cung cấp cho đảo một số thuốc mang tính chất đặc thù, theo nhu cầu: SAT phòng uốn ván, kháng sinh tiêm, thuốc chống dị ứng...Nghiên cứu trang bị cho bộ đội đảo, giàn DK cơ số thuốc cấp cứu, cứu sinh cá nhân phù hợp.